

Verksamheten i Postmuseum under 1988

Verksamheten i Postmuseum har under 1988 i hög grad präglats av en anpassning till den målsättning som av PFA's styrelse fastställts att gälla fr o m 1 januari 1988. Den återges här i sin helhet:

»Inledning

Postmuseum är Sveriges specialmuseum för Postens och frimärkets historia, främst den svenska, men även med internationella utblickar.

Postmuseum ger Posten unika möjligheter att förmedla kunskap om den postala verksamhetens utveckling, historiskt och kulturellt, samt att stimulera intresset för och samlandet av frimärken och andra filatelistiska objekt. Postmuseum erbjuder också goda möjligheter att informera om PFA's produkter. Stor vikt bör läggas på samordning med PFA's marknadsföringsprogram.

Frimärkenas konstnärliga och tekniska kvalitet, mångfalden av motiv samt deras postala användning ger stora möjligheter till utställningar och aktiviteter.

Samlingarna

Postmuseum ska samla in, dokumentera, bevara, vårda och visa för den postala verksamheten representativa föremål, dokument, bilder, frimärken och försändelser.

Samlingarna ska vara ordnade, registrerade och förvarade så att förpliktelsen att bevara för framtiden uppfylls och så att objekten är lätt tillgängliga för studier och utställningar.

Frimärkenas tillverkning och användning på försändelser ska belysas. Utländska frimärken distribuerade av UPU tas emot, ordnas samt visas i mån av utrymme. Där-

vid ska de nordiska ländernas frimärken prioriteras.

Allmänheten ska ha tillgång till samlingarna och information om dem.

Litteratur och forskning

I Postmuseum ska finnas ett bibliotek som tillhandahåller litteratur och information om Postens och frimärkets historia samt om filatelistisk verksamhet. Biblioteket ska upprätta och vidmakthålla ett informativt register. Litteraturen ska vara tillgänglig för studier och med vissa undantag för hemlån. Postmuseum ska stimulera andras och bedriva egen forskning i vad avser Postens och frimärkets historia. Rön som framkommer vid hantering av samlingarna samt forskningsresultat ska på lämpligt sätt göras tillgängliga för allmänheten.

Utställningar och andra aktiviteter

Postmuseum ska genom olika slags utställningar och aktiviteter väcka intresse för Postens och frimärkets historia samt för samlandet av frimärken och andra filatelistiska objekt. Särskilda satsningar ska därvid göras för att nå nya grupper av människor. Aktiviteter i syfte att bredda samlandet ska uppmärksamma PFA's nya produkter och samordnas med PFA's marknadsföringsåtgärder i övrigt.

Postmuseum ska kunna erbjuda Posten möjlighet till utbildning och information genom aktiviteter i museet.

Postmuseum ska uppmuntra och stödja andras utställningar där svenska frimärken eller svensk posthistoria visas. Museet ska delta i sådana aktiviteter och utställningar, i Sverige och i utlandet, som anses väcka intresse för museet eller för att samla sven-

ska frimärken och andra filatelistiska objekt.

I Postmuseum ska finnas en butik med sortiment som stimulerar intresset för verksamheten samt ger intäkter. Postmuseum ska även på andra sätt ta vara på verksamhetens möjligheter till intäkter och i övrigt aktivt delta i PFA's produktutveckling.

Information och kontakter

Postmuseum ska med skriftlig och muntlig information ge kunskap om Postens historia och Postmuseums totala verksamhet samt aktivt verka för att intressera nya grupper av människor för frimärkssamlandet. Utgivningen av nya frimärken ska särskilt uppmärksammas som ett led i PFA's marknadsföring.

Postmuseum ska ge ut en årsbok med verksamhetsberättelse samt artiklar inom sitt verksamhetsområde. Användning av postala bilder och svenska frimärken som illustration i andras publikationer ska stimuleras.

Postmuseum ska genom kontakt med olika enheter inom Posten följa den postala verksamhetens utveckling.

Postmuseum ska hålla kontakt med föreningar som arbetar för att bredda intresset för frimärken och posthistoria samt aktivt främja att sammankomster och möten hålls i museet.

Postmuseum ska hålla kontakt med andra museer och kulturinstitutioner för erfarenhetsutbyte, både nationellt och internationellt, samt aktivt delta i de svenska museernas samtidsdokumentation liksom i andra kommande gemensamma projekt av intresse för Postmuseums verksamhet.»

Postmuseinämnden

En ny instruktion för Postmuseinämnden har fastställts av PFA att gälla fr o m 1 januari 1988. Nämnden är rådgivande och bör ägna särskilt stor uppmärksamhet åt frågor som rör:

Insatser av museet för att öka intresset för frimärkssamlande,
museets roll i Postens goodwill- och informationsverksamhet,
om- och nyordning i större skala av de posthistoriska och filatelistiska samlingarna ävensom av det filatelistiska biblioteket,
museets utställningsverksamhet,
större posthistoriska inventeringar och enkäter samt
byte, deposition, avskrivning eller försäljning av föremål ur museets samlingar.

Postmuseinämnden består av åtta ledamöter som utses för en period av högst tre år. Ledamöter för 1988–1990 är:

Chefen för PFA Svenska Frimärken Anna-Greta Waldemarsson, ordförande;
Chefen för Postmuseum Karin Rabén;
Maria Rosvall-Rudewald, företrädare för Postens Huvudkontor;
Lennart Lindhe, företrädare för Postens Regionkontor;
Bengt Nyström, utsedd av Riksantikvarien;
Uno Jansson, representant för personalorganisationerna i Posten;
Rolf-Bertil Eklund, representant för Postmusei Vänner samt
Gunnar Dahlvig, representant för frimärkssamlarna.

Postmuseinämnden har under året haft fyra sammanträden.

Organisation och personal

Sedan 1988-08-01 består Postmuseum, under museichefen Karin Rabén, av tre enheter, föremålsenheten, informations- och utställningsenheten samt allmänna enheten. Föremålsenheten med Britt Westermarck som vikarierande chef svarar för musei- och rekvisitasamlingarna, fotoverksamheten samt basutställningarna. Informations- och utställningsenheten med Vesela Stridsberg som chef svarar för extern information, marknadsföring, tillfälliga utställningar, program, aktiviteter och visningsverksamheten. Allmänna enheten med Carl-Gustaf Klein som chef svarar för administrativa ärenden, försäljning, säkerhet, intern information samt biblioteksverksamhet.

Föremålsenheten

Bo Andersson, Ove Kaneberg, Ingmar Kämpe (fr o m 88-04-01), Robert Mattsson, Anna-Lisa Nordgren, Elisabet Olofsson (t o m 88-08-18), Louise Palme, Ruth Storck, Göran Sundström (t o m 88-06-17), Hildegard Svensson (t o m 88-04-30), Björn Sylwan, Sven Tideman, Eeva-Lisa West, Britt Westermark, Kerstin Zeits Rundqvist.

Informations- och utställningsenheten

Peter Einarsson, Kurt Hedman, Marianne Larsson, Vesela Stridsberg (fr o m 88-10-01), Pia Ödmark (fr o m 88-03-14).

Allmänna enheten

Stephan Fransius (t o m 88-12-31), Ingeborg Grape, Monika Hansson, Monica Jonsson, Margareta Karlsson, Carl-Gustaf Klein, Ulf Lättman, Gabriella Mann, Karin Nygren, Barbro Skillinghaug (t o m 88-01-31).

Tillfälligt anställd och inlånad personal

Bo Elfman (fr o m 88-01-04), Nils G Lagerkvist (88-04-11--08-31), Jonas Landström (88-09-26--10-13), Ylva Lindblad (88-02-28--12-31), Eva Nygård (fr o m 88-08-29), Jonas Tappert (fr o m 88-10-17), Anne-Marie Paulsbo-Irigoyen, Mats Widell.

Dessutom har extrapersonal anlitats som kassörer och vakter under kvällar och helger.

Museisamlingarna

Allmänt

Under året har Postmuseums vapen katalogiserats och setts över.

Vård av posthistoriska föremål har utförts till utställningar och vid akuta behov.

En uppskattning av omfattningen av Postmuseums samlingar har genomförts. Därvid framkom att samlingarna kan beräknas

uppgå till ca 3,5 miljoner objekt, varav ca 2,9 miljoner frimärken, 93 000 vykort, 120 000 brev och helsaker, 80 000 negativ och 60 000 fotografier, 48 000 bokvolymmer, 33 000 postala handlingar och dokument samt 16 000 tredimensionella föremål.

I magasin och utställningssalar har mätts temperatur och fuktighet samt ljusets styrka och nedbrytande inverkan med hjälp av s k »blue wool standard» dvs tygbitar som reagerar konstant på vissa ljusmängder.

Vid 74 tillfällen har icke utställda samlingar studerats av forskare och andra besökare.

Forskningsutrustning

Postmusei Vänner har anslagit medel för inköp av en IR-utrustning för undersökning av filatelistiska objekt. Den arbetar inom våglängdsområdet för infrarött ljus och kan användas för analys av misstänkta förfalskningar. En ny lampa för ultraviolett ljus inom två olika våglängdsområden har också inskaffats.

Föremålssamlingarna

I studiemagasinet på plan 4 i Postmuseum har under året märkning, inventering och placering färdigställts.

Förarbete för underlag till dataregistrering av föremålssamlingarna har genomförts och en datoranläggning för detta ändamål inköpts.

Val av program och anläggning baseras på vad biblioteket 1986 anskaffat. De erfarenheter man där gjort under två år var värdefulla.

Programmet bygger på fritextsökning, vilket innebär att datorn kan söka efter ord i löpande text. Detta ger optimala möjligheter till sökning i föremålssamlingarna.

I mitten av november kunde de första föremålen läggas in i databasen, som döpts till POST, ca 200 föremål hann registreras under året.

Följande utrustning har inköpts:
Maskinvara: 2 Nokia terminaler VDU
220

1 Canon laserskrivare

kopplade till bibliotekets befintliga huvuddator.

Programvaror: Operativsystem UNIX
Ordbehandlingprogram
UNIPLEX II PLUS
BRS/search, fritextsökning

Frimärken och förlagor

Specialsamlingen Sverige, moderna utgåvor, har monterats t o m utgåvan Nobelpristagare – Litteratur 1985, varvid 249 albumblad har tillförts samlingen.

Utlåningssamlingarna av nyutkomna svenska frimärken och häften med svensk respektive engelsk text har kompletterats.

En utlåningssamling »Svenskar i världen – frimärken och brev berättar» har sammanställts och omfattar 205 albumblad.

Israels och Ålands frimärken har uppdaterats i landssamlingarna.

Under 1988 har förlagor till svenska frimärken t o m 1987 beskrivits och fotograferats.

Dokument- och fotosamlingarna

Arbetet med reprofotografering av originalbilder har fortsatt under året. Vidare har 665 fotografier försetts med texter, monterats och tillförts fotosamlingarna.

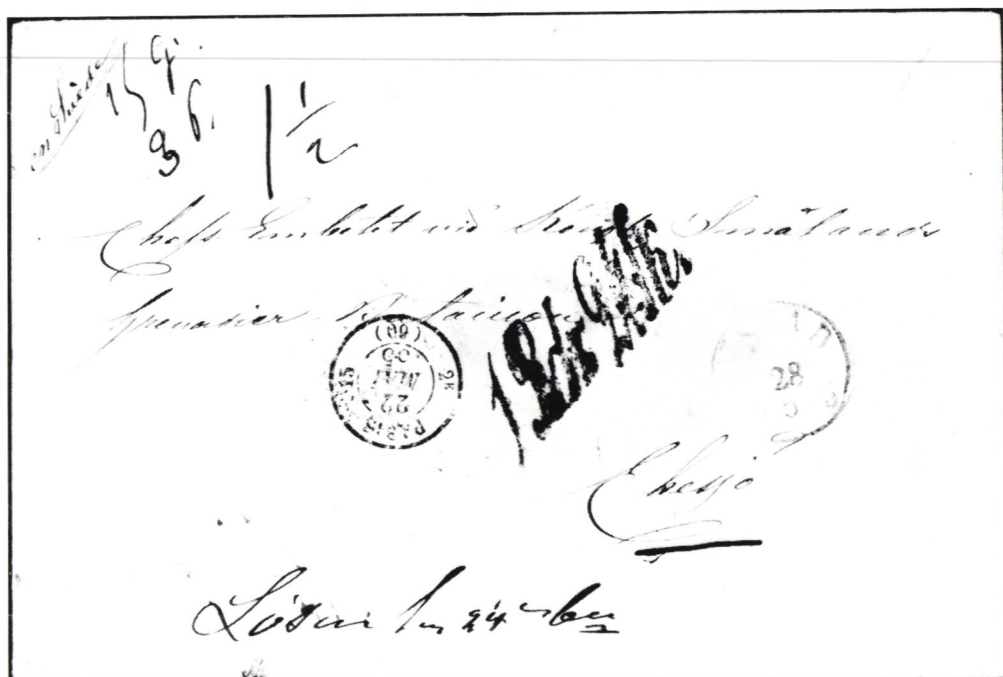
155 fotografier och kopior samt 350 diabler har beställts för externt bruk.

Den av fotograf Nils Johansson donerade samlingen av svart/vita negativ har registrerats och överflyttats till arkivbeständiga negativförvaringsmaterial. Donationen består av 1 478 lösa negativ av mellanformat samt 7 småbildsfilmer.

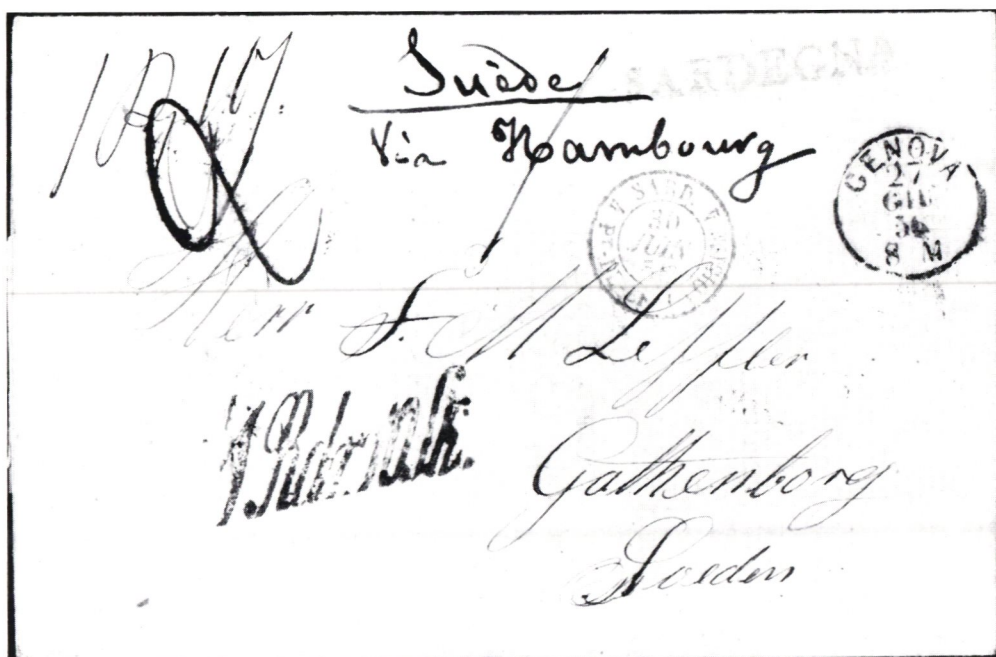
Alla under 1988 utgivna frimärken har fotograferats på färgdia.

Utbyte av negativförvaringsmaterial till arkivbeständigt dito har inletts under året.

En filmframkallningsmaskin har inköpts till fotolaboratoriet. Genom automatiken

Brev från Paris den 22 maj 1855 till Eksjö, med lösenstempel 1 Rdr 24 sk.

Brev från Sardinien juni 1856 till Göteborg, med lösenstempel 1 Rdr 10 sk.

sparas arbetstid samtidigt som arbetsmiljön förbättras genom att kontakterna med kemikalier och inandning av kemikalieångor minimeras.

Bältespännarna mottagit en donation med material från Helsingborg och Malmö lokalposter, bl a lokalpostfrimärken, stämpelar, förlagor och provtryck.

Nyförvärv

Postmuseum har från Samlarföreningen

Gåvor från Postmusei vänner

Brev från Paris den 22 maj 1855 till Eksjö,

Reversal å Postförskott.

Härmed följer ett af *Postexpedition G. F. Bjuvhusen*
inlemnadt till *Halmö* och *Bertha Persson*
adresserat brev, derför postförskott blifvit begärdt till belopp af *Fjugesen*
Rdr " öre Rmt.
Erlaf Post expedition den *18 Septembris 1871*
Annot: under N. *2*
Carl Hakansson
Ofvannämnde Postförskott *är gj. inlöst.*
Halmö Post kont. den *6. 10. 1871*
Pjellman

Postförskottsreversal med postförskottsavgiften redovisad, 5 öre vapentyp och 20 öre liggande lejon, för beloppet 25 riksdaler.

ning gäller under en månad från avstämplingsdagen.

INRIKES POSTANVISNING

Belopp	AVGIFT öre
Ej över 5	25
Över 5 t.o.	30
25	35
50	40
100	45
250	50
500	55
750	60

å ett belopp av 550 kronor/16 öre.

Gustaf V i medaljong

(Här skrives, med början längst t. v. å raden, kronalet med bokstäver, omedelbart åtföljt av "kronor"; öretalet upprepas ej.)

Till Herrn Asplund & Johansson

Adressatens bostad: _____

Adresspostanstalt: Tranås

Redovisningsnr:
781

Införd i postanvisnings-
journal under vidstående
nummer, betygas.

Utställningsnr:
196356

Redov. postkontorets
datumstämpel.

(Postfunktionärs underskrift.)

Blankett n:r 11.
(April 1918.)

Inrikes postanvisning, frankerad med 55 öre Gustaf V i medaljong, avsänd från Värnamo den 23 juli 1918 till Tranås.

med lösenstämpel 1 Rdr 24 sk och transitstämpel Ystad 28 maj 1855.

Brev från Sardinien (röd rakstämpel Sardegna) juni 1856 till Gothenborg (Göteborg), med lösenstämpel 1 Rdr 10 sk, transitstämplat Genua (Genova) 27 juni 1856 och fransk viastämpel Marseille (?) 30 juni 1856.

Postförskottsreversal från Eslöv den 18 september 1871 till Malmö. Belopp 25 riksdaler. Postförskottsavgiften 25 öre, redovisad med 5 öre vapentyp och 20 öre liggande lejon. På reversalet har den 6 oktober 1871 noterats att postförskottet ej inlösts.

Inrikes postanvisning, frankerad med Gustav V i medaljong, 55 öre ljusblå. Stämplat Värnamo 1918, 23 juli. Ankomststämplat Tranås 1918, 24 juli.

Svenska filatelistiska objekt Gåvor

Brevkort, 5 öre, med järnvägsstämpel Hjo-Stenstorp 1892, 18 februari.

Ilgodsnotis frankerad med 10 öre Oscar II och avstämplat Bollnäs (i skrivstil) 24 augusti 1893.

Vykort frankerat med 10 öre lejontyp, tandning 13 och avstämplat i Stockholm möjligen 1926.

Tolv svenska frimärken: tre stycken Gustav V i medaljong. Nio stycken 10 öre Gustav V 40 år som regent 1947. Alla märken uppvisar nyansvariationer.

Sven Ewerts provmärke från 1937. Röd färg, 2-sidig tandning ur rulle.

Brev frankerat med märken ur häftet John Bauer, stämplat 15 februari 1982, dagen före frimärkshäftets utgivningsdag.

Rabattfrimärken 1987, 17 variationer på albumblad. Märkena uppvisar typ- och nyansskillnader.

Ett operfererat dubbelark med 200 märken Oscar II 5 öre gulgrön.

Svarslösenmärken, lösa och på brev.

SAS First Flight Covers från 1987 och 1988.

Vykort från Emmaboda och Karlskrona minnespoststämplade 1988.

Lokalpostmärken, främst från Helsingborg. Märken i singlexemplar, block och arkdelar samt i häften, provtryck och färgprover samt ett antal brev.

Leveranser

Från PFA Svenska Frimärken, har levererats bl a skisser och frimärksförlagor, gravyravdrag och provtryck, normalark och utgivna frimärken, FDC och minnespoststämplade kuvert.

Inköp

Fyra ofrankerade, lösenbelagda emigrantbrev avsända från Sverige åren 1870, 1871, 1872 och 1873 till »Amerikas Förenta Stater».

Brevkort 5 öre utgivet till Oscar II:s 25-årsjubileum som regent sänt 1897, lokalt inom Stockholm, till Industriutställningen och stämplat 18 september 5 TUR samt 19 september 1 TUR.I.U..

Paketadresskort frankerat med tre 10 öre Oscar II koppartryck skyddsopererade R M; AB Rundströms Maskinaffär (Norrköping), avsänt från Norrköping till Skog 10 september 1907.

Brevkort med stämpeln »Desinfekteradt» frankerat med 5 öre Oscar II koppartryck och avsänt från Stockholm till Dalarö 18 december 1907.

Brev, 24 stycken svenska, samtliga militärpost år 1943. Av dem 22 tjänstekuvert »Retur avsändaren» (18 rek, 4 express) och 2 »Tjänste marinen» rek.

Brevkort, frankerat med 5 öre Oscar II, avsänt från Epidemisjukhuset i Stockholm den 17 december 1907 till Dalarö. Kortet bär stämpeln »DESINFEKTERADT».

Utländska filatelistiska objekt

Gåvor

Amerikanska militärpostbrev från andra världskriget.

Klassiska frimärken från Mauritius.

Sju helark åländska frimärken.

Moderna sovjetiska frimärken med nyansskillnader.

Frimärken och förstadagsbrev utgivna av Etiopien 1987 och 1988.

Kuvert från Västtyskland med specialstämpel »Wikinger Museum Haitabu».

En polsk helsak i valören 2 zloty, med specialstämpel med anledning av sommarolympiaden i Moskva 1980.

Två album innehållande samtliga Europa-CEPT-frimärken utgivna 1985 och 1987.

Kuvert minnespoststämplat 1988 i Jomala, Finland.

Två helsaker från DDR 1987. Ett kuvert med valörstämplat 40 + 50 pfennig »Leipziger Frühjahrsmesse 1987» samt ett postkort med valörstämpel 10 pfennig »Berlin Palast der Republik».

Frimärken från Angola, Israel, Nicaragua, Tjeckoslovakien och Tyska riket.

Förstadagsbrev utgivna 1988 av Storbritannien, Ungern och Taiwan.

Ett ark isländska brevmärken utgivna till julen 1988.

Inköp

Paketpåse i tyg avsänd 1910 från Alaska till Värtan, Stockholm.

Kopior av handlingar från Brandkontoret rörande fastigheten Penelope (Postmuseum).

Leveranser

Från Världspostföreningen har erhållits frimärken utgivna av medlemsländerna.

Fotografier och dokument

Gåvor

»Stettinische Ordinarie Postzeitung» med svensk anknytning från 1740.

Postbok för tiden 1867–1882 använd vid Johannes Wallins Speceriaffär i Lysekil.

Affischer, postsparbanksböcker, informationsskrifter och akter 1883, 1922, 1925 från Postgirots nedlagda reklamavdelning GK-MR.

Krigsfångekort, en del handmålade, från första världskriget avsända från Zeist.

Brev bärgade från det torpederade fartyget Hansa, som sjönk den 24 november 1944.

Vykort med motiv luftskeppet »Italia» 1928, Kinningsbåt från Byske, »White Star Line», kort minnespoststämplat Landskrona, posthistoriska kort från Postmuseum i London, motiv från Bryssel samt kort med järnvägsanknytning.

Ett exemplar av tidningen Dagens Nyheter från den 5 juli 1924 innehållande en artikel om Världspostföreningens kongress i Stockholm.

Tidningsklipp angående »hästkuponger» i Korea.

Handlingar rörande Frimärkets Dagskommittén 1943–1983.

Kuvert frankerat med frimärken med motiv Einar Haglund och Gösta Knutsson, stämplat i Uppsala.

Foto av GPO, Montserrat.

Förfrågan om luftpostturer.

Fem stycken albanska frimärksförslag till ej utgivna frimärken.

Affisch »Svensk i världen», numrerad och signerad av konstnären Carl-Fredrik Reuterswärd.

Presentationsfolder från Etiopien.

Rek-kvitto och mottagningsbevis på försändelse sänd till Rudolf Hess.

Artikel och brev angående den amerikanska fältposten.

En större samling handlingar angående lokalposten främst i Malmö och Helsingborg.

Inköp

»Quitto å inlämnad rekommenderad försändelse», stämplat Mortorp 30 november 1885.

Tjugofem stycken svart/vita foton från Tomteboda postterminal i maj 1987.

Posthistoriska föremål

Gåvor

Plaketter och medaljer för Postmuseums deltagande i utställningarna: HAFNIA 87 i Köpenhamn, Hembygd 88 i Solna, FINLANDIA 88 i Helsingfors, EUROPA 88 i Riccione, Åmåls-Dals Filatelistförenings jubileumsutställning, FILACEPT i Haag.

Jubileumsmedalj, från Stadshuset i Barcelona, 25-årsjubileet av det postala kabinettet.

Stämplor från Hembygd 88 i Råsunda, Marinpost 2797 och från lokalposten i Helsingborg och Malmö.

Uniformskappa modell 1913.

Pappers- och brevkämma (omkring 1900).

Sigillstamp från Marinpost 2797.

Tjänstebrickor för rekvisition av hästar. Korea, 1650–1900.

Inköp

Akvarell »Med isbåt över Åland hav» av Anna Erlandsson, Ingarö. Original till Postmuseums vykort.

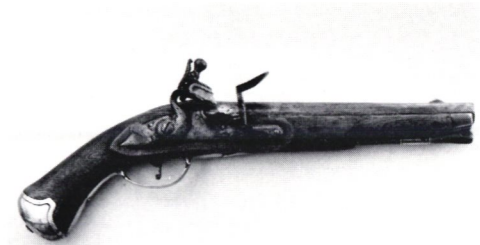
Tavla föreställande regalskeppet Vasa. Tillverkad av avtorkningspapper från frimärkstryckpress. Konstnär Lars Norstedt.

Slaglåspistol, enpipig modell 1852 för Postverket.

Flintlåspistol, modell 1839 för Postverket.

Slaglåspistol, Postverkets enpipiga modell/1852. Tillverkad av C G Granberg, Eskilstuna.

Flintlåspistol, M/1839 för Postverket. Pistolen är ursprungligen kavalleripistol M/1738 som förändrats enligt Postverkets kravspecifikation.

Utlån

Föremål, bilder, dokument och filatelistiska objekt har under året lånats ut. Lån inom Postens Huvudkontor samt PFA-Svenska Frimärken har inte tagits med i nedanstående tabell.

Ändamål/låntagare	Antal utlån
Jubileer, invigningar och andra kulturevenemang	40
Föremål/bild till filatelistisk utställning	4
Utställningar på andra museer	4
Utställningar på postkontor	7
Övriga utställningar	14
Illustration	7
Forskning	2
Föredrag	6
TV	3
Teater/film	2
Kampanjer för Posten	1
Övrigt	4
	94

Yngve Hellström, Kersti Rasmusson och Sven Tideman. Från utställningen »Osynligt blir synligt». Tre fotografser ser på posten.

Byrålädssamlare? Man kan samla frimärken på många olika sätt. Utställningen »Roligt med frimärken» våren 1988.

Publik verksamhet

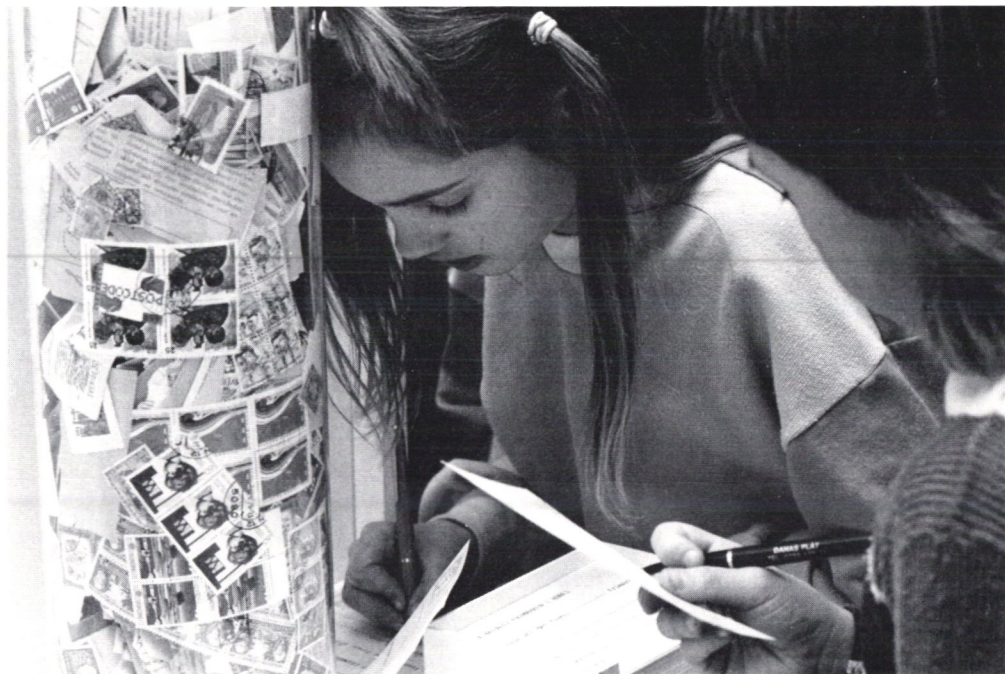
Museet hölls under året öppet för besökare tisdagar – söndagar 11–15, onsdagar 11–20.

Tillfälliga utställningar

--01-17 Världens bästa Astrid

--03-13 Osynligt blir synligt
02-05--05-23 Roligt med frimärken
06-10--09-11 Svenskar i världen
09-23--89-01-08 Svensk 1900-talskonst
11-25--89-05-21 Ett liv – ett yrke

Filmregissören, konstnären m m Lasse Åberg invigde fredagen den 5 februari utställningen »Roligt med frimärken». Han

Populär gissningstävling på utställningen »Roligt med frimärken».

deltog även med sin samling »Mickey Mouse» tillsammans med ett 30-tal andra utställare.

I samband med utställningen anordnades en stämpeldag med *världens största post-stämpel*. Stämpelns motiv var en rebus,

som besökarna kunde få lösa i en tävling. Rebusens lösning: »Frimärken — bilder som bildar värden som varar.» De tio först dragna rätta lösningarna belönades med frimärkspriser.

Utställningen »Svenskar i världen» ar-

Mail-art på utställningen »Roligt med frimärken».

rangerades i samarbete med Utlandssvenskarnas förening. Professor Alf Åberg invigde utställningen fredagen den 10 juni. Expon presenterade med frimärken, brev och bilder kända och okända svenskar som rest, arbetat eller varit bosatta utomlands. Barn från svenska skolor i utlandet hade skickat brev till utställningen. De gjorde jämförelser mellan skolan i Sverige och utlandet och berättade hur det var att leva i det nya landet.

Fredagen den 23 september invigde överintendent Per Bjurström utställningen »Svensk 1900-talskonst». Tack vare generositet från museer, institutioner och privatpersoner kunde 45 konstverk i original ställas ut tillsammans med respektive frimärke. I de fall det inte var möjligt att låna in originalen visades frimärksförlagan.

Bertil Petersson spelar japansk flöjt på invigningen av utställningen »Svenskar i världen».

»Ett liv – ett yrke». Fotografier tagna av brevbärare Nils Johansson visades i utställningslokalerna på 2 tr. Nils Johans-

Svensk-amerikaner berättar från utställningen "Svenskar i världen".

sons fotografier skildrar brevbararyrket från Lappland till Skåne, men även ute i Europa. Under utställningstiden presenterades den 80-åriga fotografen i bildspelet »Nils Johansson – fotograf, resenär, brevbarare» producerat av Nordiska museet. Bildspelet visades tre gånger dagligen. Utställningen invigdes av före informationsdirektören i Posten, Egon Jonsson.

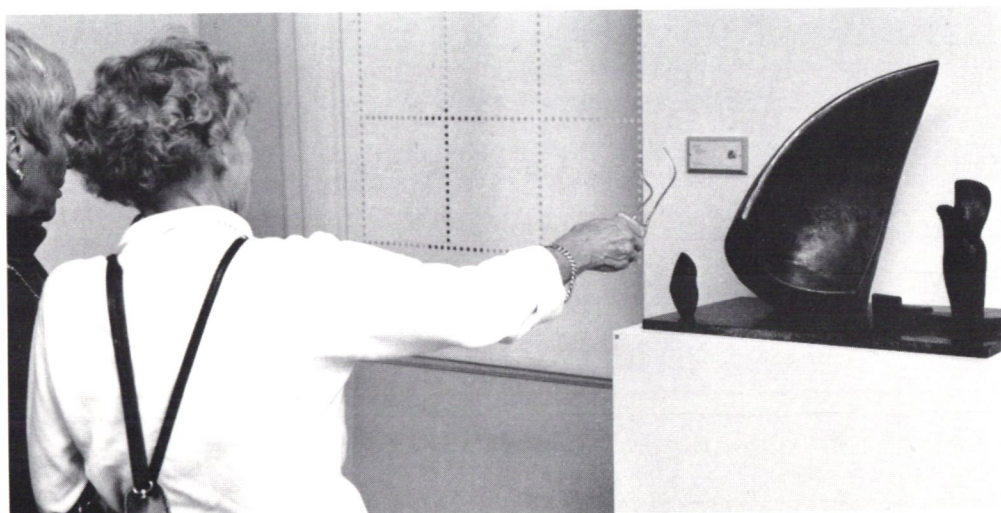
Mindre tillfälliga utställningar

--01-31	Ewa Rudling, Lyriska vinterbilder
03-01--11-17	Stockholmsvykort
11-29--89-01-15	Julkort genom tiderna

I utställningslokalerna i källarvalven visades »Stockholmsvykort från gator och torg 1900–1920» samt »Julkort genom ti-

Det sjungande trädet av Isaac Grunewald. Utställningen »Svensk 1900-talskonst».

Vindarnas grotta, miniatyr av Eric Grate, utställningen »Svensk 1900-talskonst».

Nils Johansson och Egon Jonsson på invigningen av fotoutställningen »Ett liv – ett yrke». Nils Johansson utnämndes till hederspostiljon.

derna», som visade julkortens 100-åriga historia i Sverige.

Basutställningarna

På bottenvåningen i utställningen »Den moderne brevskrivaren» har exponatet »Fånge för fred» – ett urval brev från en brevväxling mellan ungdomar i en skolklass i Rinkeby och fredsaktivisten Per Herngren, Göteborg, fr o m den 5 september ersatts av »Brev till Olof Palme» – barn och ungdomar skriver till statsministern.

Rörelsedetektorer för tändning av belysningen har monterats i förlagerummet. Detta för att inte i onödan utsätta de känsliga konstverken för skadligt ljus. Linnegardiner har monterats upp bakom rullgardinerna i vissa fönster för att minimera dagsljuset och den skadliga UV-strålningen.

Nils Johanssons cykel från utställningen »Ett liv – ett yrke». Nils var brevbärare, men också fotograf och resenär.

I basutställningen på frimärksvåningen har ett antal mindre utställningar på olika teman avlöst varandra: »Kyrkor på frimärken», »Jesu död och uppståndelse», »Sjöfart på frimärken» och »Picasso på frimärken». I Sverige-salen har under året exponaten »Svenska normalstämplar» och »Häftessamlarens ABC» visats.

Utställningar utomlands

Postmuseum har under 1988 deltagit i följande internationella utställningar:

Helsingfors (Finlandia 88), Finland: »Svensk posthistoria under 350 år».

Prag (Praga 88), Tjeckoslovakien: »Klassiska svenska frimärken», »Svensk natur på frimärken», »Brev från 1700-talet till nutid».

Riccione (Europa 88), Italien: »Transport och kommunikation på svenska frimärken», »Olympiska sporter på svenska frimärken».

Haag (Filacept), Holland: »Svensk posthistoria under 350 år», »Moderna svenska frimärken».

Utställningar inom Sverige

Postmuseum har under 1988 deltagit i följande utställningar inom landet:

Stockholm (Tomtebodan): Förlagor till svenska frimärken.

Gävle (Skogsmuseet Silvanum): »Träd på frimärken».

Karlstad (Sfu's vårkampanj): »Utrötningshotade fåglar på frimärken».

Solna (Hembygd 88): »1819 års enradiga stämplat».

Skara (Scarex 88): »Förfalskningar».

Stockholm (Polisens Dag): »Värnamomärkena», »Falska brev», »Förfalskningar».

Åmål (Åmåls-Dals filatelistförening 25 år): »Svensk ångbåtspost».

Frimärkets Dag

Klippan: »Ortsstämplar från Klippan med omnejd».

Järfälla: »Fotboll», »Sport».

Enköping: »Blommor på frimärken».

Linköping: »Fotboll», »Prosa», »Natur».

Hallsberg: »Renässansen», »Barock».

Huskvarna: »Fotboll», »Blommor», »Dans».

Skellefteå: »Sport».

Ludvika: »Dalarna».

Besök, visningar och program

Museet har under året haft 57 000 besök.

Den utåtriktade verksamheten har i hög grad varit knuten till de pågående större tillfälliga utställningarna. Det har främst inneburit föredrag och visningar. Även föreningar som medverkat i utställningarna har arrangerat föredrag m m.

Några andra specialarrangemang i anslutning till utställningarna har varit visningar av frimärkstryckeriet på PFA Svenska frimärken, föreningsdag (250 besökare), och rekordstämpel under »Roligt med frimärken», Viveca Lindfors' besök med »Anna – the Gypsy Swede» (160 besökare) samt Swedenborgdagen (460 besökare) under utställningen »Svenskar i världen». Under »Svensk 1900-talskonst» erbjöds konstföreningarna i Stockholms län specialvisningar på temat tillverkning av frimärken ur teknisk och konstnärlig synvinkel.

Övriga programinslag har varit: särskilda arrangemang i samband med frimärksutgivningar, litteraturdagar i samarbete med SFF Sveriges Filatelist-Förbund, sportlovsprogram i samarbete med Sfu Stockholmsdistriktet, föredrag och visningar under »Konstens vecka», föredrag under »Posthistorisk vecka» samt julmarknad (1 030 besökare) i samarbete med Sfu Stockholmsdistriktet.

Musikprogram har framförts av körerna Vällingby sång och visa samt sångsällska-

Skriv en julkhälsning! Julmarknaden 1988.

pet NS, vissångarna Britt-Marie Skyllberg, Stina Nordström och Håkan Steijen samt Haninge Storband.

Totalt har 208 visningar genomförts för sammanlagt 3 427 personer. Av dessa var 58 visningar för 1 012 personer förlagda

Sfu Stockholmsdistriktet säljer lotter på julmarknaden 1988.

till kvällar, lördagar eller söndagar. Inkluderat i totalsumman är även 34 specialvisningar för totalt 546 personer i anslutning till utställningen »Svensk 1900-talskonst».

Ungdomstävlingen »Nostippen» har anordnats 18 gånger för sammanlagt 332 deltagare. Dessutom har »Nostippen» anordnats av Postmuseum under Sveriges frimärksungdoms utställning Frimung 88 i Hågersten för sammanlagt 297 deltagare vid 5 tillfällen.

Följande föreningar har regelbundet hållit möten i museet: Frimärksklubben CGT, Föreningen Frimärksbörsen, Föreningen för Kina-filатели, Hembygdsfilatelisterna, Samlarföreningen Bältespännarna, Slania-samfundet, StFF Stockholms FilatelistFörening, StFFU Stockholms FilatelistFörenings Ungdomsavdelning, SMK Stockholms MotivsamlarKlubb samt SFB Svenska FrimärksBytesföreningen. Sfu Sveriges frimärksungdom Stockholmsdistriktet har anordnat informations- och bytesdagar för barn och ungdom. De har även medverkat i sportlovsaktiviteter och julmarknad.

Mediakontakter

Regelbunden annonsering har varje vecka skett i Dagens Nyheter och Svenska Dagbladet under rubriken »museer». Viss annonsering har även gjorts i fackpress och i lokaltidningar. En helsidesannons har införts i Sveriges FilatelistFörbunds Sverigekatalog. Annonser har också införts i turisttidningar.

I samband med utställningen »Svensk 1900-talskonst» framställdes en affisch i format 70×100 cm som anslogs i Stockholms tunnelbana, på kulturaffischplatser samt på mer än 100 stolpreklamplatser över hela Stockholm.

Samtliga Stockholmsskolor och museer har erhållit museets utställningsaffischer. Affischer och månadsprogram har sänts till bibliotek, postkontor, hotell, frimärks-handlare m fl.

Museets månadsprogram har tryckts i cirka 3 000 exemplar per gång och sänts ut till massmedia. Pressinformation om utställningar och övrig programverksamhet har regelbundet sänts ut till olika massmedia. Särskilda presskontakter har tagits av den nya informations- och utställningsenheten under hösten 1988. Detta har resulterat i ett flertal tidningsartiklar och program i riks- och lokalradio.

Inför utställningen »Svensk 1900-talskonst» anordnades en större förhandsvisning. Utställningen blev bl a uppmärksammasad med en halvsida i DN På Stan och med en större artikel spridd genom Förenade Landsortstidningar.

»Ett liv – ett yrke» gav upphov till flera radioprogram där fotografen Nils Johansson intervjuades, t ex i programmet Förmiddag i P1. Likaså blev den lilla utställningen »Julkort genom tiderna» mycket uppmärksammasad av bl a Radio Stockholm och P3. Dagens Nyheter hade en halv-sidesartikel med färgbilder av julkort.

Posten personaltidning Nyhetsposten uppmärksammasade Viveca Lindfors' besök, »Julkort genom tiderna» samt museets julmarknad. Den sistnämnda resulterade i en helsidesartikel med färgbilder.

Museets basutställningar visades och diskuterades i TV-programmet Rikets kultur där Elisabet Olofsson redogjorde för hur arbetet med Postmuseums basutställningar gått till och de nya tankegångar som låg bakom dessa.

I TV-programmet Good Morning America förekom ett kortare inslag från Postmuseum.

Biblioteket

Biblioteket har hållit öppet tisdagar – fredagar 11–15, onsdagar 11–20 (ej juni–augusti).

Nyförvärv av böcker och kataloger har uppgått till 374 varav 89 gåvor från enskilda och institutioner. Biblioteket har också utökats med ca 400 auktionskataloger samt 202 tidskriftsårgångar.

Biblioteket har haft 2 270 besök samt expedierat 2 370 utlån.

Biblioteket arrangerade tillsammans med Sveriges Filatelist-Förbund litteraturdagar på Postmuseum den 6–7 februari 1988. Övriga medverkande var Sigurd Tullberg och Sveriges frimärksungdom Stockholmsdistriktet.

Allmänt

Postmuseum har efter ombyggnaden 1986 blivit mycket uppmärksammat. I tidningen Arkitektur nr 7:1988 beskrives huset i en fyrsidig artikel med flera färgbilder och inredningsarkitekternas tidning Forum – Närmiljö har i en artikel kallat den överbyggda gården för »ett av stadens vackraste glastäckta inomhustorg som skickligt ansluter sig till Fredrik Bloms ursprungliga arkitektur och proportionerna i Gamla Stans omgivande gatumiljö». Postmuseum har blivit ett studieobjekt och utflyktsmål både för Tekniska Högskolans arkitekturstuderande och för blivande inredningsarkitekter.

Postens enheter har frekvent visat olika kunder det nya museet. Generaldirektör Ulf Dahlsten har även använt det inglasade Torget som representationslokal när

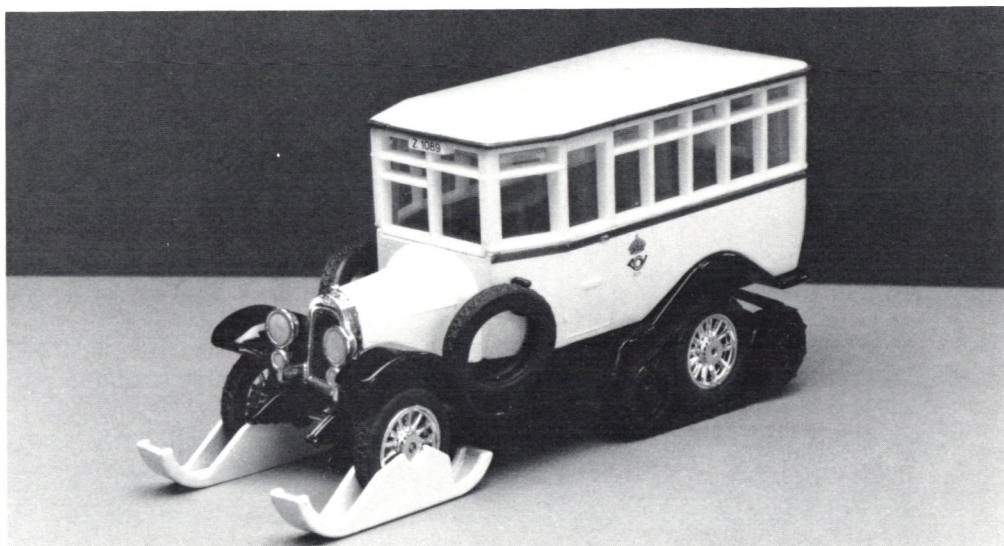
riksdagsutskott och grupper från departement gästat Posten.

Sedan den 1 oktober är postverksamheten i Posthuset på Skansen organiserad av Postmuseum.

Produkter

Under året har Postmuseum givit ut boken »Frimärksbilder» av Arne Carlbom som nr 36 i serien Meddelanden från Postmuseum. Boken är att anse som en fortsättning på Gilbert Svensons arbeten i vilka han behandlar stildragen i svensk frimärksutgivning från 1855 fram till slutet av 1960-talet. Arne Carlbom har fortsatt att studera och skildra de följande decenniernas utgåvor till och med Postens jubileumsår 1986. Av frimärksgravören och konstnären Lars Sjööblom har museet beställt en gravyr av en postryttarmodell ingående i museets utställningar. Gravyren har tryckts i 500 nummerade och signerade exemplar och säljes i museets butik. Två nya vykort med motiv från basutställningarna har givits ut.

Museets butik har varit öppen för försäljning av frimärken, vykort, litteratur och souvenirer samt mottagande av vanliga och rekommenderade brevfrösendelser.

Modell av 1922 års postdiligens »Nr 1». Modellen ingår i Matchbox samlarserie »Models of Yesteryear» och är tillverkad i 60 000 exemplar.

**Förteckning på personer och institutioner
som under år 1988
lämnat gåvor till Postmuseum**

(Adressort Stockholm om ej annat anges)

Adler Ivan, Lidingö
Almqvist Rune
Andersson Ingvar, Saltsjö-Boo
Backman Anders, Täby
Banque du timbre, Luxemburg
Bargholtz Percy, Lidingö
Beilin Yinon, Israel
Bendon James, Cypern
Bengtsson Bengt, Varberg
British Library, England
Brittiska Postverket
Brydolf Carl-Gustaf, Sollentuna
Carleskog Bo, Skara
De Nederlandsche Postzegel – en Muntenveiling B V
Deroy Robert, Frankrike
Directorate General of Posts, Taiwan
Edgren Patrik, Lidingö
Elmborg Göran, Södertälje
Emmaboda Filatelistförening, Emmaboda
Erickson E G, U S A
Europa 88, Italien
Fagerberg Karl-Erik, Göteborg
Filaccept, Holland
Finlandia 88, Finland
Finska Post- och Telestyrelsen
Fridolfsson Carl-Erik, Skara
Frimärkets Dags-kommittén
Frimärkshuset AB, Leksand
Föreningen Postmusei Vänner
Gabinet Postal, Spanien
Gard Britt-Marie, Eneryda
Giro och Kassa, Monika Flacke-Löfvenmark
von Gunten Paul, Schweiz
Göteborgs stadsbibliotek
Hafnia 87, Danmark
Hasselrot Birger, Sollentuna
Hedblom Sune, Bollnäs
Hedbom Gösta
Hellsten Eero, Finland
Hellström Yngve
Hembygd 88
* Holden Olav, Hägersten
Härdén Sven, Nacka
Jensen Achim, Tyska Demokratiska Republiken
Johansson Germund, Hovås
Gd Julius Juhlin's dödsbo

Kallas Vello
 Karasek Jan, Tjeckoslovakien
 Krämer Konrad, Förbundsrepubliken Tyskland
 Kämpe Ingmar, Täby
 Lamm Jan Peder
 E W Larssons Frimärksaffär
 Lemos da Silveira, Portugal
 Lidback H, Åkersberga
 Lindbom Bengt-Olof, Lysekil
 Lindgren Erik, Växjö
 Lindström Lars W, Åland
 Malmgren Ulf
 Mörkberg Lars, Strängnäs
 National Postal Museum, Storbritannien
 Nobile Gertrude, Italien
 Norsk Filatelistförbund
 Ojaste Elmar, Västra Frölunda
 Ohlsson Gösta, Saltsjöbaden
 PFA-Svenska Frimärken
 Postens huvudkontor
 Postgeschichtliche und Philatelistische Bibliothek des Berliner Post- und Fernmeldemuse-
 ums, Förbundsrepubliken Tyskland
 Posti- ja telehallitus, Finland
 Postmästaren, postkontoret i Byske
 Pählman David, Ängelholm
 Rabén Karin
 Richter Hans J, Förbundsrepubliken Tyskland
 Samlarföreningen Bältespännarna
 Sannesson Sven, Örebro
 SAS Philatelic Club
 Scheps J, Frankrike
 Schwaneberger Verlag, Förbundsrepubliken Tyskland
 Severin Eric, Lidingö
 Shigaki Masafumi, Japan
 Sieger Verlag, Förbundsrepubliken Tyskland
 Skilling Jan Bendix, Danmark
 Skillinghaug Barbro, Sundbyberg
 Statsanställdas Förbund, Uppsala
 Sveriges frimärksungdom, Lidingö
 Taitl Horst, Österrike
 Tersmeden Sten
 Thorsell Lars-Erik, Hällestad
 Thulkin Bertil, Sjuntorp
 Trzmielewski Waldemar, Polen
 Umeå frimärksungdom
 Ungerska Postverket
 Utlandssvenskarnas förening
 Westman Lennart, Åby
 van Visschel Alfons, Belgien
 Zumstein & Cie, Schweiz
 Åmål-Dals filatelistförening

* Olav Holden lämnade gåvor till Postmuseum även under 1987, men saknas i förteck-
 ningen i Postryttaren 1987. Redaktionskommittén beklagar detta.